

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Poziv na naročbo.

Vse gg. dosedanje naročnike, katerim je naročnina potekla konec septembra in druge narodnjake vabimo na novo naročbo „Slov. Naroda“.

„Slov. Narod“ velja:
Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta 3 gld. 30 kr.
Za mesec oktober 1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:
Za četrt leta 4 gld. — kr.
Za mesec oktober 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.
Po pošti sprejemati „ „ 3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

Dolenjska železnica.

IV.

„O vseh teh točkah — pravi g. Supan obrazloževaje dolenjsko železnico dalje — govoril sem pri omenjenem shodu na Dunaji naravnost.

„Ako tedaj pomislimo, da je bilo naše ubožno Dolenjsko uže prej po živinski kugi, in potem lanske leto meseca julija po toči strašno v materialnem oziru skoro celo uničeno, in ako obzir jemljemo na to, da so Dolenjci izključeni od vsacega prometa, da je strašni element letos 12. in 34. avgusta zopet neizmerno škodo ubogim Dolenjcem

prouzročil, moramo vse napeti in vse poskusiti, da onesrečenim Dolenjcem izdatno pomoč dobimo. To je edino le mogoče, ako se precej začne zidanje Ljubljansko - karlovške železnice.

Od čestitega gosp. župana novomeškega sem dobil date, ki kažejo, da so bile 12. in 24. avgusta sledeče škode narejene: V okraji novomeškem je poškodovanih 25 občin in je škoda za 320.000 gld.; v okraji trebanjskem 43 krajev, škoda za 100.000 gld.; v okraji žužemberškem 39 vasij in 100.000 gld. škode. Poleg so bili 16. in 21. avgusta v davkovskem okraji Stara Lipa v črnomeljskem okraji po povodnji vsi poljski pridelki uničeni.

„Sila in ubožstvo bode na Dolenjskem čezdalje večje, ako se kmalu pomoč ne da. Za to nij bilo nobenkrat in nikjer zidanje lokomotivne železnice, pri katerem bi si obubožani kaj zaslužili, bolj nujno potrebno, kakor ta uže davno trasirana dolenjska železnica, katera bode poleg tega, kakor sem uže večkrat poudarjal, tudi neobhodno potreben del svetovne trgovinske ceste.

„Zidanje železnice spravi denar, ki se za to porablja, v najhitrejšem času mej ljudi, in po tej hitri cirkulaciji se daje pomoč vsem vrstam ljudstva, od najnižjega delavca do največjega podvzetnika. Zidanje železnice podpira najprej lokalno delavnost ne le železninske in mašinske industrije, nego tudi veliko vrsto produkcij.

„Za to je, če se hoče Dolenjcem zdatno pomagati, treba, da pride postava o zidanju te železnice, uže v prihodnjem državnem zboru na vrsto, in da ga potem državna

uprava, ko ima postavno pooblaščenje, precej izvrševati začne.

Ko je predsednik g. Supan še nekaterim vprašanjem odgovoril in iz postave o železnica h omenil, da po čl. I. sub a) ima država pravico zidanje železnice na državne stroške začeti, — bili so nasveti enoglasno sprejeti, katere smo mi v svojem listu uže omenili.

Gotovo bode tudi kranjski deželni zbor v tem smislu prošnjo izrekel in državni poslanci iz Kranjskega si morajo vse prizadejati, da ta tako silo nujna stvar v ugoden tek pride.

Deželni zbori.

Deželni zbor kranjski.

(Konec.)

Dr. Razlag utemeljuje svoj predlog naj bi se uravnala reka Krka od Belecervke do Krškevasi. Dolenjska stran je po elementarnih nesrečah največkrat obiskani del kranjske dežele in teško je pač preračunati, kdaj bode prišla zopet do prejšnjega blagostanja. Pa razen elementarnih škod ima dolenjska stran še enega neprijatelja, kateri se je na mejah naše dežele tako rekoč uže ugnjezdil, in proti kateremu dolenjska stran, ravno tako kakor nekdanja cela kranjska dežela proti Turkom, v boji stoji, in to je vsako leto se ponavljajoča živinska kuga. Slabe letine so uzročile, da je v teh krajih žito strašno drago, in res nečloveške obresti se morajo imenovati one, ki se na Dolenjskem zahtevajo. Posodi se vinorejcu vagan turšice proti temu, da kadar vino pridelja, vrne

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karlina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

„Še zmirom te neprijazne besede v tvojih ustih; kaj se še zmirom rjšem pred toboj, pred tvojo bolestjo dovolj ponižal, dovolj obdolžil? Tvoja ljubezen k meni pač rj bila prava, ako neče poznati prizateljivosti, potrpežljivosti in sprave. Še enkrat ti pravim: grešil sem, pa ne iz hudobnega srca, nego le iz navade, šale in iz slabosti. Stoprv po tvoji veliki bolesti vidim, kako velika je bila moja napaka; ali pozabi uže enkrat na to, kar se je zgodilo in podaj mi svojo roko. Še denes ti zadostim, v tem trenutku; pokazal te bodem onim napihncem ter porečem: blebetal sem včeraj, več ne vem kaj; tukaj vidite mojo nevesto, prihodnjo mojo ženo.“

Enefa se je ponosno podani roki umaknila.

„Na tvoji svatbi jaz ne bodem nevesta; kaj bi si vzela na tebi? Tvoje premoženje, tvoje doktorstvo, tvoje lepo lice in postavo? Tacih prednostij ne iščem, a tudi nijso nič prida; vsak se lahko bogat in lep rodi — nema zraven ni najmanjše zasluge. Kaj je to: lep mož? Kaj doktor? Na svetu jih je gotovo na kupe in za to se svet tako malo menja in opomore — kaj je torej na njih? Ne maram več za te, kar vem, da nij v tebi vzvišene duše, ne blazega srca, da nijsi, kakor si se v svoji pesni pokazal in za kar sem te dozdej imela in čestila. V tebi nij jedra; za zlato lupino ne maram; to zaničuje hči ubozega čapkarja, ta vaška šivilja, katera preganja ljudem z zarekovanjem bolezni — njena misel je k višjemu obrnena nego na bliščobo tega sveta.“

„Kantorčica“! zakričal je Otik hudo razžaljen ter brez klobuka zbežal pri vratih ven. —

Ko je prišel na dom naročil je Anki, naj njegove reči skupaj poišče, kofre gori znese in reči vanje zloži.

Mati Mrakotova je pribežala vsa pre-

strašena k sinu, čuvši od dekile, kaj misli. — „Menda vendar uže ne misliš oditi od tod?“ vpraša ga s solzami v očeh.

„Saj sem bil uže dosta dolgo tukaj“, odgovoril jej je surovo, bled od notranje razdraženosti.

„Ako se ti to dolgo zdi, si tedaj tukaj pač dosta dolgo bil“, odpove mu razžaljena mati ter ga z nobeno besedo več ne pridruže, če ravno jej je uničil s svojim od-potovanjem najljubše njene sanje!

„Zdaj vsaj vidita, kako počenja človek črez ušesa zaljubljen, ki je pre uže sanjal o svatbi“, dejal je Otik stopaje drugo jutro k svojima prijateljema v kočijo, ki jih je imela v Prago odvesti.

Mislila sta, da ja hoče le nekaj pota spremiti.

„Ne, jaz sem vajin, ves vajin“, odgovoril je, zaškipaje z zobmi.

„Kaj poreče . . .“ Nijsta izgovorila, radovedno ga pogledovaje. Mislila sta: „kaj poreče ona šivilja“.

Otik je pomigal z ramami tako zaničljivo in lehkomišno, kakor se je smelo

vedro vina. Posebno ob Krki ležeča zemlja Dolenjske je bila nekdanj prav rodovitna. To pa se je zdaj zelo premenilo. Krka, ki je nekdanj ravno v pravi meri zemljo pomakala in jej tako pomagala k rodovitnosti, zdaj zaostaja na delih, ki leže ob njenih bregovih, okisa zemljo in pokvari setev. Govornik pravi, da po njegovih poročilih je zaplavljen nad 70.000 oralov rodovitne zemlje, mej drugimi deli tudi tako imenovani krakovski del, ki meri 4564 oralov, kateri del je bil že mej kmete razdeljen in katerega se trudi vnovič rodovitnega napraviti.

Ob Krki so tudi v teh krajih, o katerih se govori, štirje mlini, ki po svojih jezovih delajo mnogo škode. Ti mlini bi se morali odpraviti, kar bi se tem lažje izvršilo, ker je mlinov dovolj na vseh stranskih potokih in dotokih Krke. Uže zdaj pa bi naj slavna vlada svoje organe opozorila, da se zabrani jezove delati čez celo Krko, temuč naj bi mlinarji in enaki podvzetniki si potrebno vodo napeljevali po posebnih strugah. Deželni zbor naj tedaj stvar natanko preišče. Gotovo bi ljudje radi prinašali nekoliko novcev vsako leto k izvrševanju tega dela in tudi sami bi radi poprijeli se dela, da bi ali dovažali ali odvažali. Govornik nasvetuje, da se njegov predlog izroči narodno-gospodarskemu odseku. (Potrdi se.)

Poročilo deželnega odbora o izročanju državnih dovoznih cest v Postojni in Logatcu, o vzdrževanju po okrajnih cestnih odborih, izroči se narodno-gospodarskemu odseku.

Poslanec dr. vitez Savinschegg poroča v imenu finančnega odseka o računskem sklepu vinstvene in sadjerejske šole Slapške za leto 1873. Dohodki so znašali 11.863 gl. 72 kr., stroški 12.101 gl. 58½ kr., torej se kaže primanjkljaj 237 gl. 86½ kr., kateri znesek naj se iz deželno-kulturnega zaklada deželnemu zakladu povrne. (Potrdi se.)

Poslanec dr. vitez Savinschegg poroča v imenu finančnega odseka zavolje dovolitve denarne zaloge za l. 1874 za vinstveno in sadjerejsko šolo Slapško v znesku 552 gl. 5½ kr., katero iz deželno kulturnega zaklada vzeti deželni zbor dovoli. Poslanec dr. vitez Savinschegg, poroča v imenu finančnega odseka, o proračunu vinstvene in

sadjerejske šole na Slapu za 1875. Kjer se je vodji te šole g. R. Dolencu dovolila vsled njegove prošnje za povišanje plače, personalna priklada 200 gl. in učitelju g. Kristanu personalna prikla 100 gl. znašajo stroški za to šolo, ki so preračuneni na 6150 gl., za 300 gl. več, katere naj zbor iz deželno kulturnega zaklada dovoli.

Oglasi se Dežman. V svojem govoru kaže svoje staro sovraštvo zoper to napravo. On želi da poročevalec prebere prošnjo direktorja R. Dolenca in učitelja Kristana. Ko se to zgodi reče, da taka metoda kakor jo imata ta dva gospoda, iz deželnega zaklada denar izsiliti, je zavržljiva. Uže je poslanec Kramarič v prejšnji debati rekel, naj se vse prošnje za povišanje plače, kar brez debate vrnejo, in zopet imamo enake prošnje na dnevnem redu. Zdaj smo zopet pred jako sitnim položajem, ker omenjena dva gospoda kar pravita, ako se nama plača ne poviša, pa greva. — Da se moramo udati, je dokaz, da je premalo učnih močij.

Dr. Costa ugovarja Dežmanu, ter pravi: Da nam pomanjkuje učnih, to je res, a o tem ne vemo samo mi pripovedovati ampak, tudi veliki izobraženi nemški narod. Kakor se nam pri naših majhenih močeh godi na naših šolah, to se godi Nemcem na univerzah. Tudi tam z večjo plačo vabijo enega in drugega na drugo univerzo. G. Dolencu se je ponudila večja plača če prevzame neko vinorejsko šolo, na Tirolskem in on je bil toliko domoljub, da je ostal za manjšo plačo na Kranjskem. Moja misel je ta, da ako potrebujemo šol, jih moramo ustanoviti, učne moči se uže najdejo! (Dobro).

Poslanec Horak pravi, da tisto leto, ko je on bil mestni zastopnik v Ljubljani, obravnavalo se je vprašanje, ali bi se v Ljubljani ustanovila realka ali ne. Dr. Zhuber in več mož, ki so bili takrat za svet vprašani, so rekli da realke nij treba, in da naj gredo učenci ki hočejo realko obiskovati v Celovec ali kamor hočejo. Jaz vprašam, pravi govornik, ko bi se denes to vprašanje stavilo, kak bi bil odgovor. Govornik potem poudarja, da je treba za omiko vedno kaj žrtvovati.

Dežman pravi, da je proti prošnjam g.

Dolencia in Kristana samo zaradi tega govoril ker se mu neupravičeno zdi, da komaj eno leto namesteni učitelji uže za povišanje plače prosijo. Za to ostane pri svojem mnenju da bi bilo boljše ko bi se namesto ustanovljenja šole razpisale štipendije.

Dr. Bleiweis pobija Dežmanovo mnenje.

Poročevalec dr. pl. Savinschegg pravi, da plače, katere sta imela gg. Dolenc in Kristan nijso bile take, da bi ju mogle zadovoljiti. Za to pa je finančni odsek, posebno v priznanje njihovega delovanja pri ustanovljenju šole, nasvetoval naj se jima da personalna doklada.

Pri glasovanju se odsekov predlog z veliko večino glasov sprejme.

Dr. Costa predlaga konec seje, ki se sprejme.

Prihodnja seja v soboto 3. okt.

Deželni zbor goriški.

[Izv. dop.]

(VI. in zadnja seja) dne 19. sept. — Glavar naznani zborove sklepe, sprejete v tajni seji poprejšnjega dne: Voditeljema dež. muzeja prof. Culot in Lazar se je dovolila nagrada vsakemu po 200 gold. — Vodji deželne gluhozemice monsieuru Andr. Pavletiču je povikšana plača od 1000 do 1200 gl. — Vodji deželne pisarnice in deželnemu računarju je povikšana plača vsakemu za 100 gl., deželnemu denarničarju je pa dovoljen osebni priklad 100 gl. Po prestopu na dnevni red poroča dr. Pajer o proračunu deželne gluhozemice za l. 1875, kateri se potrdi po odsekovih predlogih. — Candussi bere namesto nenavzočnega Goriupa poročilo o proračunu za l. 1875 deželnega zaloga, ki se potrdi z dohodki 66.641 gold. in stroški 136.724 gold. V založbo premanjkljaja 70.083 gl. se bode pobiral priklad k izravnim davkom po 16%. Finančna postava, valed katere se bode pobiral za stroške deželnega zaloga 16 in za one zemljiščno-odveznega zaloga 12 odstotni priklad k izrav. davkom v l. 1875, potrdi se po Winkler-jevem predlogu tudi v tretjem in zadnjem branji. — Candussi poroča o računskih sklepih zemljiščno - odveznega in

pri tej priliki od prve zvezde praških gizdalinov pričakovati; ali obledel je zraven kakor stena. Nij se mu bilo treba več bati za svoje ime, da je „metulj“, ki se še nij nikoli svojih perutij pripalil ter izšel še iz vsacega zaljubljenega boja kot zmagovalca ime je bilo zopet ohranjeno. Se ve da se nij smel na to opomenjati, kako drago ga je plačal.

„Ves sem vajin“, dejal je doktor sedajoč k svojima prijateljema v kočijo, odpotovajoč v Prago in zraven sam v sebi, v duhu, poln notranjega neizrekljivega ognja, prisegal, da bode do besedice tako storil in se z njima udal v naj viharnejše življenje — „kantoričici“ kljubu, da bi slišala o tem in izpoznala, kako za njo ničesa, prav ničesa ne daje; da jo je pozabil, predno je v Prago prišel. Ah, ko bi bil vedel, kako se more maščevati nad njo, dobro, ostro se maščevati — pol življenja bi bil za to dal. Cel pot nijo družem mislil; s prijateljema je govoril le z ustinimi.

Strije ga je z odprtimi rokami sprejel;

ali bledost dečakova ga je prestrašila in trpke črte v njegovem obrazu, ki nijso zginitile, nego še bolj se prikazovale, ko ga je začel obsipati z navadnim prilizovanjem nijso bile po godu mu. Slutil je, da se je z njim nekaj zgodilo, kar mu je zapustilo globok vtisk. Ali nikakor si nij mogel misliti, kaj bi to bilo. Da je bilo njegovo srce v hribih tako hudo ranjeno, da mu je košek dala tam čapkarjeva hči, vaška šivilja, ki je živele kakor pravimo iz rok v usta, da se jej je zavoljo njegovih lastnostij zagnjusil: to mu se ve da še v sanjah ne bi bilo na misel prišlo; in ko bi si bil kaj podobnega mislil, zopet bi ne bil sodil, da je mogoče, da bi se Otik, brezskrbni Otik, zaradi tega kaj gnevil. Upokojil se je z mislijo, da se je najbrž z materjo kregal, katera ga nij hotela od sebe pustiti, pečaje se s svojimi starimi priljubljenimi planom, da bi se poprijel očetovega posestva, čemur se je menda ostro branil.

Pustil mu je nekoliko dni za oddihljaj; na ker ga je, da bi prišel na pravo žilo, najljubeznivejšje vprašal, je-li uže o svoji

bodočnosti odločil se, je-li namenjen živeti le od svojega premoženja ali si kako delo poiskati.

„Odločil sem se, nastopiti hočem oni pot, na katerem bi mi največ oblasti v roke prišlo“ odgovori Otik, ter zraven ničesa družega v mislih nema, nego kantorčico. Kako bi se jezila, ko bi slišala, da je on, ki ga je spoznala za čisto nepriljubljenega služiti ljudem, ker mu manjka k temu pristojne vestnosti, naenkrat zadobil upliva na javne zadeve.

Strije si je mel radostno roke.

„Té moraš nastopiti uradniški pot“ dejal je. „Prosim te, kaj je odvetnik? Nič nego dodro plačan sluga družih. Res da je to stan, ki mnogo več nosi nego uradniški, ali tega tebi nij treba gledati, tebi nij treba nič družega gledati nego na čast. Lahko ti kmalu k cilju pripomorem; imam mnogo koristnih zancev, povsod po vseh kotih protekcije. K ljudem sem pripravljen, ter jim rad služim, kjerkoli morem; za to zopet oni meni radi postrežejo, kadar jih jaz potrebujem. To je še zmirom bilo, da roka roko

deželnega zaloga za l. 1873, ki se odobrita po odsekovih predlogih. — Dr. Maurovich predlaga, naj izreče zbor poslancu dr. Pajeru svojo hvaležnost za njegovo prizadevanje pred državno sodnijo v pravdi dežele s tržaškim magistratom zaradi prehranitvne najdenecv in porodnic v znesku 38.124 gld., katero pravdo je tako ugodno dogual. — Predlog je soglasno sprejet.

Pajer se zahvaljuje za častno to priznanje.

Dr. Abram poroča v odborovem imenu o prošnji goriškega mesta za dovoljenje občinskih prikladov, novih davščin in posojila ter predlaga:

1. Goriškemu mestu je dovoljeno, da sme pobirati v svoji občini 25% priklad k zemljiščnim, obrtniškim in dohodninskim davkom, 100% k užitnini mesa, 240% kužitnini vina in 2 gld. 37 kr. od vsacega vedra piva.

2. Potrdi se načrt postave, katerega je sklenilo mestno starešinstvo, zaradi davščine, ki se bode pobirala od žganih pijač (špiritov).

3. Zavrne se načrt postave, po kateri bi se imela pobirati davščina od vsacega centa blaga, ki se iz Gorice izvaža po južni železnici, ali po njej v mesto privaža.

4. Ne dovoli se, da bi smelo mesto skleniti posojilo 750.000 gld. v namen, da bi se napravila nova dela v mestu (nov vodotok, nov mirodvor, poslopja za mestne šole) in da bi se plačali sedanji dolгови.

Vladni zastopnik opazi, da se vlada popolnem strinja z odborovim predlogom, kolikor zadeva zavrnitev postave zastran davščine na blago.

Prve tri točke odborovega predloga se potrdijo brez daljnjega razgovora.

Pri zadnji točki pa predlaga dr. Deperis, naj se ista tako popravi:

V namen, da se izvršijo v goriškem mestu potrebna in koristna nova dela in da plača ono svoje sedajne dolgove, dovoli zbor, da sme mestni magistrat na posodo vzeti do 750.000 gld., ki se imajo povrnuti v letnih obrokih z ne večimi nego $6\frac{1}{2}$ odstotnimi obrestmi; dotično pogodbo pa mora

deželni odbor poprej potrditi in stavijo se še sledeči pogoji:

1. Ker nij potrjena davščina na blago, naj mestno starešinstvo kako drugače preskrbi, kako se ima dotični v mestni proračun sprejeti dohodek nadomestiti;

2. z delom posojila, naj se pred vsem poplačajo sedajni mestni dolгови;

3. da se za vsako izmej projektovanih novih del napravi natančen načrt, kateri se predloži vsakrat deželnemu odboru, kadar se bode nameravalo za dotično delo primeren znesek posojila prevzeti.

Temu predlogu se pridruži tudi poročevalec v odborovem imenu in zbor ga potrdi soglasno.

Ker obsegati prvi dve točki odborovega predloga deželni postavi, ju potrdi zbor tudi v tretjem branji.

Poročila in predlogi o peticijah:

1. Cesta od Fiumicella do Morosinskega otoka se izreka za skladovno in dovoli se cestnemu odboru červijanskemu 2000 gold. podpore za njeno izdelanje;

2. poročilo obsega več prošenj za denarne podpore: Prošnja živinozdravnika A. Perka se zavrne; Ivanu Lutmanu in Ferdinandu Candattiju je dovoljenih vsakemu po 200 gold., da moreta obiskovati vinorejsko šolo v Klosterneuburgu; Santu Dionisio je dovoljen enak znesek, da se poda na živinozdravniško učilišče na Dunaji;

3. bolnemu strežaju dež. odbora dovoli zbor 30 gold. pomeči;

4. zavrne se prošnja Karla Picka in Valentina Pressana za povikšanje doneska, katerega dobivata iz deželnega zaloga kot vijolinista goriške stolne cerkve;

5. prošnja lokavške in kriške občine, da bi se cesta skozi Lokavec proti Dolu uvrstila mej skladovne, se izroči deželnemu odboru, da o njej v prihodnji sesiji poroča. Po dr. Lavričevem predlogu se pa dovoli za popraviljenje iste občinske ceste izvenredna pomoč 300 gld.;

6. za predelanje ceste na italijanski meji v Brdeh med Golobrdom in Senikom je dovoljena pomoč 2348 gld., če enak znesek dovoli tudi vlada iz državnega zaloga;

7. prošnja črniške občine, obsega-

joča načrt postave zastran razdelitve tamkajšnjih občinskih zemljišč, se izroči deželnemu odboru, da jo reši;

8. prošnja breginjskega županstva, da bi se skladovna cesta Kreda-Breginj-Loge izdelala po dotičnem načrtu cestnega odbora tolminskega, ampak skozi Homec in Sedlo do Breginja, se izroči deželnemu odboru, da jo reši.

(Konec prihodnjič.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. oktobra.

Praški glasovi poročajo, da grof Hohenwart *Čehe* pregovarja naj bi v državni zbor stopili. Tudi Moravci bi ta vstop jako radi videli. Vsi Slovanci, ki kaj mislijo, žele tega, ker potem bi slovanska narodna opozicija zedinjena bila in kaj doseglja.

V *Moravskem* deželnem zboru so se Slovanci že zopet možato oglašili za pravice svojega naroda, če so prav Slovanci v veliki manjšini. Kusy je namreč nasvetoval naj šolski odsek pretresa, zakaj je tako pomanjkanje slovanskih srednjih šol na Moravskem.

V *zgornjeavstrijskem* deželnem zboru so bili klerikalci izročili peticije, v katerih se je zahtevalo, naj bi se posvetovalo, kakšne nasledke imajo direktne državne volitve na deželo. V teh peticijah se je poudarjalo, vsakako opravičeno pritoževanje, da se je pri novem volilnem redu kmetom krivica godila. — Nemški liberalci niso pustili dolge debate o tem nego so sprejeli dnevni red.

Magjarski list „Ellenör“ toži, da judje po Ogerskem najbolj širijo germanizacijo. Ogri so jim dali popolno ravnopravnost, a judje to povračajo tako da povsod protinarodno delajo za nemštvo.

Vnanje države.

Srbski „Vidov dan“ piše: Položaj na izhodu nij tak, da bi mogel v nas utrditi vero, ka bode mir dolgo trajal. Razmere so nezdrave in od katere strani koli nam pride kriza, je pozdravljena. Za to list svetuje vojsko še pomnožiti in se na vse pripraviti.

Iz Belgrada se poroča, da je knez Milan 30. sept. domov v Belgrad prišel in bil od velike množice navdušeno sprejet.

Francoške vlade načelnik MacMahon se je včeraj vrnil s svojega potovanja po deželi v Pariz.

umiva. To se ve, da te bode nekaj veljalo predno dobiš tako mesto, da bodeš naglo naprej stopal; ali kaj ti je na nekoliko stotakih, ako si kupiš s tem skoraj gotovost, da postaneš v kratkem svetovalec? Tudi nekaj časa kot volontér lahko brezplačno služiš, da pojde to vse hitreje naprej.

Otik je zadovoljno pokimal z glavo, in dal strijcu pooblastilo, naj v tej zadevi v njegov prid ravna, ter nikar ne gleda na stroške, kateri bi se mu potrebni zdeli. Videl se je uže predstojnika prav blizu svojega rodišča, da bi kantorčica vsak čas slišala o njem, ter ga ni za trenotek z misli pustiti ne mogla, da je največji gospod v okolici imajoč oblast nad mnogo ljudi.

Po dnevi je mislil doktor le na to, kako bi se maščeval nad kantorčico, imel jo je za največjo sovražnico, čutil jo je, kakor si je vsaj mislil, iz celega svojega srca. Ali ko se je vlegel in zaspal, vse je zménilo. V sanjah je bilo pa še vse pri starem, on v hribih srečen, radosten na njeni strani. Sedel je v stari koči pri njej in pri dedčku pri mizi zraven okna, osenčenega od oreha. Gledal

je, kako solnce skozi perje prebliskuje, zlate iskre siplje na njeno skloneno glavo, ovenčano s kitami lesketajoč se kakor gavraneve peruti. Videl jo je v svoji sobici pri rudečem žarku večernega žara ponosno stoječo in pripovedovajočo o svojih prednikih, samih možeh po volji božji, pravih Samaritancev. Čutil je njen dotikljaj na svojem čelu kakor bi rože okolo njih ovila. S kakšno jezo se je prebudivši se spominjal teh sanj! Hotel si je z vso močjo proti njim pomagati ter si zapravlljivo nalival s prijatelji s tako divjačnostjo, da so se celo čudili. A nij mu bilo mogoče pomagati, če je tudi pozneje domov prišel, se še bolj ospanil z budenjem, smehom in krikom in če je še bolj premišljeval vtiske take vesele noči: ko ga je dobil spanec v svoje roke, ter duh izgubil moč nad domišljijo, uže se nij več pečal z drugim nego z ličnimi, slastnimi, mirupolnimi podobami iz previkanja svojega v hribih — in „kantorčica“ je postala neomejena kraljica njegovih sanj.

Strije je obiskaval dotične svoje znance, da bi pripomogel nečaku tja, kamor si je že-

lel priti; vsak čas si je dal od njega izplačati lep del denarjev, tu za ta, tam za oni dar važnemu podporniku, katerih blagovoljnost si je s takimi pozornostmi pridobival. Po hvalevredni stari navadi, utaknil je zraven uprav polovico denarjev v svojo možnjo. Saj se vendar nij moglo terjati, da bi služil nečaku zastonj; rodbino je imel, stasal se je, časi niso bili več taki, kakor nekdanj, moral je torej na zadnja kolesa misliti.

„Tvoje zadeve stojé najizvrstnejše“, mu je poročil skoraj drugi dan. „S tem nečem ravno reči, da pride kak dekret uže v enem tednu, ali gotovo ne bode dolgo trajalo, da prideš v tek.“ — „Denes sem bil pri vodji D.“ dejal je enkrat; „ta me je posebno dobrovoljno sprejel ter gore in doline obetal. Zdi se mi pak, da je to največ zaradi tega učinil, ker sem mu na njegovo vprašanje, ali si oženjen, odgovoril, da nijsi. Ako se ne motim, ima kako vnukinjo za ženitev, katero bi morda rad z obetanim mestom oženil.“

(Dalje prih.)

Thiers je rekel v necem govoru zadnjo nedeljo, da bi Evropa ne zaupala v monarhično Francosko ker ve, da francosko ljudstvo nij vneto za monarhijo, katera bi tudi malo časa trajala, ko bi se ustanovila.

Spanjskega usilnika don Karlosa ženo so iz Francoskega izgnali. To žensko popisujejo kot jako brezsrčno. Ko se don Karlos nij mogel odločiti, da bi ukazal ujetnike postreljati, mu je ona però v roko potisnila in ga prisilila.

Nemški državni zbor bode Bismarck odpri 18. oktobra.

„Nordd. Allg. Ztg.“ pravi, da vse govorjenje o zopetnem oživiljenju severnošleskega vprašanja v angleških in danskih listih izvira od tod, ker je nemška policija štiri „sitne“ osebe iz Šlezviga izgnala.

Dopisi.

Iz Trsta 30. sept. [Izv. dop.] V zadnjem poročilu o tržaškem deželnem zboru sem rekel, da je g. dr. Lozar svoj mandat položil. Reč je prenapljena bila. Nijsem mogel iz najboljših virov drugače poročati. Mislilo se je, da je on res na dan odločne bitve orožje od sebe vrgel, ker ga nij bilo k nobeni seji. A stvar je taka: dr. Lozar je hotel s svojim izstopom čast okolice, čast okoličanskih poslancev in svojo ohraniti. On se nij mogel več pred sejo z okoličani pogovoriti, ko je tehtal prečital „reformo“, s katero je Lah Hermet hotel posekati zadnjo politično pravico slovenske okolice, ker je bil dr. Lozar porotnik in je moral tačas pri sodišči biti, katero je obravnavanje pozno v noč zavlačilo. — Ko bi bil on navzočen, odstopil bi bil predno bi se bil udal glasovanju o krivični reformi s protestom, in zapustil zbornico, kar bi bili tudi drugi slovenski okoličanski poslanci storili. A baš porotniška seja je bila uzrok, da se je reč glede njega predručila. Da je hotel mandat položiti, temu je uzrok tale: v poročilu o nasvetovani „reformi“ nahaja se mej drugim tudi hud uzrok, da je treba ves volilni red preurediti. Odloček sedmi ima namreč to naredbo: „zdanje volilne razmere so imele težke in obžalovanja vredne posledice, katerih nevarnost bode tako dolgo trajala, dokler se ne odstranijo uzroki, ki to nevarnost napravljajo.“ Torej so po teh besedah zmirom okrivljevani slovenski okoličani, da so prouzročili one žalostno znane dogodke leta 1868. In nevarnost, da se taki izdajnim Lahom neljubi dogodki še vedno mogó ponoviti, je bila motiv te reforme. In glej, narod naš je kriv, da imajo okoličani še toliko male neodvisnosti, da si svoje poslance volijo! In da bi se ne mogli Slovenci več gati, niti za svoje pravice slovenskih ust odpreti, proč z njimi! Proč s slovenskimi poslanci! — Tako Lah.

Drug še bolj strupen članek na isti strani je: „okoličani nijso glasovali po lastnem svojem prepričanju, nego po vnanjem nasvetu in večkrat proti lastnemu interesu v smislu klerikalne (!) stranke in da podpirajo ono partajo, katera želi, da se odtrga nič menj nego šest kronovin od državne celote in se združi v neko kronovino, v katerej prebivajo in sanjarijo Slovenci.“

Okoličani smo torej Lahom leseni možički kateri plešemo, kakor nam od zunaj godejo; Mi ne volimo iz lastnega prepričanja! Še več ti lahoni nas hočejo kakor državi nevarne sovražnike denuncirati! Da zvito izmi-

šljeni uzroki, katere zagrizene Lahoni navajajo, da bi nam okoličanom vzeli pravico svoje poslance voliti!

Ker g. dr. Lozar nij mogel iti v sejo, naznanil je pismeno, da ti stavki „reformo“ žalijo okoličane in njihove poslance, da torej on kot okoličanski poslanec ne more navzočen biti temu žaljivemu javnemu branju, zato polaga svoj mandat, in prosi, naj se v seji to naznani in prečita.

A dr. Lozar je bil račun brez krčmarja naredil. Pismo njegovo nij bilo prebrano. Nego župan ga je izgovarjal pri seji, da je pri porotni sodnji zadržan: drugi dan pak mu je pismo poslal, v katerem „obžaluje“, da hoče mandat položiti. Izgovarja se, da se nij hotelo nikogar žaliti. Pravi da oni stavki so se le po nekovi tiskovnih pomotah v poročilo urinili (?? Pis.) Dalje pa pravi župan, da one osebe polne osnovne določbe so se na zahtevanje deželnega odbora pri branju v seji izpuštile. To se ve, ker so se Lahoni prej ustrašili. Tudi, pravi župan, v prihodnjem tiskanem poročilu se bodo izpuštile, zato je ga prosi naj svoj mandat obdrži.

Ko se je dr. Lozar prepričal iz protokola, da res na zahtevanje dež. odbora nijso oni Slovenci žaljivi stavki brani bili, vzel je to kot zadostenje ter odgovoril, da svoj mandat obdrži.

Tako reč stoji. Odpoved Lozarjeva nij bila taka kakor smo mi na mah sodili. Lahoni so tu zopet pokazali, kako malo srca in poguma imajo. Zabavljati nam in žaliti nas znajo. Ko se jim pa ostrota pokaže precej jim srce upade.

Ker so uzroki tedaj tako tehtni, prepričani smo, da, ako bi bil dr. Lozar izstopil, bili bi ga njegovi slovenski volilci zopet volili. To bi bili tudi morali, ker drugače bi se bili sami sebe zatajili. Saj italijansko poročilo predržno pravi, da ne volijo iz prepričanja, nego po komandi! Okoličani smo uže toliko zavedni, da bomo vedno čast svojega naroda ohranili, v to pomozi bog in sreča junaška. Po laški komandi pa uže ne!

Domače stvari.

— (Dnevni red VII. seje deželnega zbora kranjskega) denes 3. okt. dopoldne ob 10. uri je: 1. Branje zapisnika 6. seje. 2. Naznanilo deželno-zbornega predsedstva. 3. Poročilo finančnega odseka o računskem sklepu za l. 1873 in o proračunu za l. 1875 norišno-stavbenega zaklada. 4. Poročilo finančnega odseka o proračunih porodniškega noriškega in najdeniškega zaklada za leto 1875. 5. Poročilo finančnega odseka o razmeri, koliko stroškov za realno šolo naj prevzame ljubljansko mesto in koliko kranjska dežela. 6. Poročilo deželnega odbora s proračunom normalno-šolskega zaklada za l. 1875 in računskim sklepom za l. 1873. 7. Ustno poročilo o načrtu občinskega reda in občinskega volilnega reda. 8. Predlog poslanca Adolfa Obreze z načrtom postave o davščinah za javne ljudske šole. 9. Poročilo finančnega odseka o proračunih kranjskih ustanovnih zakladov za l. 1875. 10. Poročilo finančnega odseka o proračunu bolnišničnega zaklada za l. 1875. 11. Poročilo finančnega odseka o proračunu zaklada prisilne delavnice za l. 1875. 12. Poročilo finančnega odseka o proračunu gledališkega zaklada za

l. 1875. 13. Poročilo deželnega odbora za stran pomnoženja c. kr. okr. zdravnikov na Kranjskem.

— (Iz deželnega zbora.) Pri posvetovanji o občinski postavi se bode cel zbor za komitè konstituiral.

— (Zoper podporo slovenskega gledališča) sta v fin. odseku dež. zbora strastno govorila Dežman in Schrey.

— (V finančnem odseku) kr. deželnega zbora se je pretresala pogodba ki jo finančno ministerstvo ponuja deželi kranjski za uravnavo zemljiške odveze. Odbor je sklenil, da ne bode priporočal deželnemu zboru sprejeti to pogodbo, ker bi dežela ponji škodo trpela.

— (Umrlo) je v Ljubljani meseca septembra 78 osob. Od teh je bilo 32 moškega in 46 ženskega spola.

— (Nalezljiva otročja bolezen) vnetica grla (rachenbräune) še zmirom v Ljubljani nij nehala nego terja svoje žrtve. Tudi v Škofji Loki je več otrok na njej umrlo.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalescière du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, nepraviljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nočestosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zoprstavljala se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinach, 14. julija 1873.

Vašej Revalescière imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodci in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinach,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlate žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obupnosti k Vašej Revalescière. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlje.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Lubenbruku Diechtel & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Loni Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja duajška hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Loterijske srečke.

V Trstu 27. septem.: 71. 44. 4. 52. 55.

Dunajska borza 2. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	50	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	15	"
1860 drž. posojilo	108	50	"
Akcije narodne banke	991	—	"
Kreditne akcije	250	—	"
London	109	50	"
Napol.	8	78	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	103	50	"

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.